

מערך לפעילות "הערכת מידע ברשת"

מסרים עיקריים	הערכת זמן	תכנים	סדר הפעילות
לא כל מידע המופץ ברשת האינטרנט הוא מידע אמין. יש לבדוק אותו ולהעריך את אמינותו.	20 דקות	בחינת השאלה האם קולה טובה לבריאות באמצעות שני מאמרים סותרים	מבוא בכיתה
ישנם מדדים שניתן להיעזר בהם וחשוב להיות מודעים אליהם בעת הערכת מידע.	25 דקות	מדדים להערכת מידע באינטרנט	פעילות מקוונת
בסיומו של התהליך יש בידי התלמידים הכלים להעריך מידע בכוחות עצמם.	30 דקות	יישום- הערכת מידע מהאינטרנט באופן עצמאי השוואה והתייחסות לקריטריונים שנלמדו.	סיכום בכיתה

הקדמה

רשת האינטרנט הפכה למקור מידע עיקרי להרבה מאוד אנשים, המוצאים בה מדי יום מידע במיליוני דפי מידע והמייצרים ומפרסמים בה כל סוג של מידע. זהו "שוק" ענקי של ידע, שחלקו אמין ומדויק וחלקו לא. כצרכנים של ידע, על הגולשים לגלות מידה של אחריות ושל ביקורתיות בעת הגלישה וצריכת הידע, להיות ערניים ולהבחין מה טיבו של המידע שמצאו. בשיעור זה ילמדו התלמידים את הקריטריונים להערכת אמינותו של מידע.

מטרות

- הבנת החשיבות של הערכת מידע ברשת
- העלאת מודעות התלמידים לאמינות המידע שהם צורכים באינטרנט
- הכרת הקריטריונים להערכת אמינות מידע
- אבחנה בין מקור מידע שהוא פריט מידע לבין האתר בו הוא מתפרסם
- הצגת הקשיים בהערכת מידע ברשת.
- הגברת ההערכה הביקורתית בנוגע למידע המופץ ברשת.

מקורות מידע

[בעיית האמינות של האינטרנט](#)

[אתיקה ואמינות בעיתונות בעידן האינטרנט, ד"ר יעקב הכט](#)

[ממידע לידע- הערכת מידע מהאינטרנט](#)

[הערכת מקורות מידע ממוחשבים / מהדורת ניסוי מט"ח](#)

[הערכת אמינותו של מידע באינטרנט / ד"ר רפי דוידזון](#)

עזרים נדרשים:

צילום של כתבות ומאמרים המצוינים במערך כמספר התלמידים

מבוא בכיתה:

העלו בפני תלמידים את השאלה "האם קולה טובה לבריאות" והמתינו לתשובותיהם.

בוודאי יעלו מיתוסים ידועים שונים אודות יעילותה של קולה בניקוי שירותים, אודות השן המומסת תוך לילה בקולה והיעלמותו של נתח בשר המצוי במשרה קולה.

לאחר שהתלמידים יאמרו את דעתם בקשו שני נציגים מהקבוצה ותנו לכל נציג מאמר אחד להקראה בפני כל הקבוצה. למעשה נראה כאילו שני המאמרים אומרים את אותו הדבר, אולם המאמר השני מתוך אתר "לא רלבנטי" שולל את הרושם הרע שנוצר על משקה הקולה ואומר שאין זה נכון שהוא משקה כל כך לא בריא.

1. האם קולה זה בריא? <http://goo.gl/WtbN5>

2. לא רלבנטי- קוקה קולה הוא משקה מסוכן. אתר "לא רלבנטי" מנסה להפריך את השמועות והטענות ולהציג עובדות הסותרות שמועות. <http://irrelevant.org.il/2003/02/23/33>

הסבירו את המושג לא רלבנטי - אינו בעל שייכות ונגיעה לעניין.

שאלו את התלמידים- מי לדעתם צודק? ואיך ניתן לדעת מי צודק?

בקשו מהם להסביר על מה הם מסתמכים כאשר הם אומרים שהעובדות בקובץ שלהם נכונות? מהם המדדים העוזרים להם להחליט שהמידע אמין.

נסו לכוון את התלמידים לבדוק- מי חיבר את המידע? האם הוא אדם ידוע בתחומו? באיזו מסגרת פורסם המידע?

שאלו כשאלה כללית: כאשר אתם מחפשים מידע באינטרנט- מידע רפואי, מידע על טיולים, המלצות על סרטים, הופעות, איך אתם מעריכים את המידע שאתם מוצאים באינטרנט? איך תדעו האם אפשר לסמוך על המידע הזה?

כדאי תמיד להצליב מידע, כלומר לחפש מידע בכמה מקומות בו זמנית ולבדוק האם כולם אומרים את אותו דבר והרושם הוא אותו רושם, או שמכל אחד מהם עולה רושם או מידע אחר ואולי אפילו מידע מנוגד.

לפעילות המקוונת באתר

פעילות סיכום בכיתה:

לאחר שהתלמידים למדו באמצעות השיעור המקוון להעריך מהו מידע אמין ואיכותי יש בפניכם שתי אפשרויות לעבודת סיכום יישומית, שתוכיח האם התלמידים מודעים יותר לאיכות המידע שהם מוצאים או לא.

אפשרות א' - קבלת מחקרים ובדיקתם:

חלקו את הכיתה לקבוצות קטנות ותנו לכל קבוצה שני מאמרים / כתבות.

מקבוצה א' - מחקרים אמינים ומבוססי עובדות ונתונים מדעיים:

1. בני נוער מעשנים בסיכון גבוה ב 30% למות מוקדם יותר. - <http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-4289875,00.html>

2. בכמה שנים מתקצרים חייו של מעשן? <http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-4212513,00.html>

3. מחקר: משקאות אנרגיה מסוכנים לילדים ולנוער - <http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-4028846,00.html>

4. נרגילה:

<http://www.cancer.org.il/template/default.aspx?PageId=6521&qclid=CPf7mc29xrMCFXDLtAodfzEAGQ>

5. מחקר - עישון נרגילה יותר מסוכן לבריאות מסיגריות - <http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-3766463,00.html>

ומקבוצה ב' - מאמרים / כתבות שאין להם ביסוס מדעי, או שאינם מעודכנים.

1. תסמיני חוסר ברזל בילדים.

<http://www.stips.co.il/stiplist.asp?content=new>

2. איך מפסיקים לעשן?

<http://www.stips.co.il/stiplist.asp?thekey=%D7%92%D7%9E%D7%99%D7%9C%D7%94%D7%9E%D7%A2%D7%99%D7%A9%D7%95%D7%9F>

3. האם העישון גורם לקמטים?

<http://www.stips.co.il/stiplist.asp?thekey=%D7%92%D7%9E%D7%99%D7%9C%D7%94%D7%9E%D7%A2%D7%99%D7%A9%D7%95%D7%9F>

4. איך להפסיק לעשן?

<http://www.stips.co.il/stiplist.asp?thekey=%D7%92%D7%9E%D7%99%D7%9C%D7%94%D7%9E%D7%A2%D7%99%D7%A9%D7%95%D7%9F>

בקשו מהתלמידים לגלות מי מהמחקרים אמין יותר ומדוע.

אפשרות ב':

חיפוש ומציאת חומרי עיון בנושאים שונים על פי בחירתם או בחירת המדריך, השוואה ביניהם והערכה. המליצו לתלמידים להשתמש בטבלת הערכת המידע שלהלן.

טבלת הערכת פריט מידע:

נשא לבדיקה	שאלות שכדאי לשאול ולבדוק:	כן	לא
סמכות	1. האם ברור מי אחראי על תוכן הדף? ומה הם כישוריו? 2. האם האתר שבתוכו מופיע המידע אמין, ידוע? יש קישור אל המומחים?		
עדכניות	1. האם מופיע תאריך יצירת המידע או עדכון שלו? 2. האם מופיעים תאריכים על גרפים וטבלאות?		
דיוק	1. האם ישנם מקורות מידע מדויקים שאפשר להגיע אליהם? 2. האם הכתיבה מדויקת וללא שגיאות, כולל שגיאות כתיב.		
נגישות המידע	1. האם קל להתמצא באתר? 2. האם המידע מחולק בצורה ברורה? 3. האם יש תמיכה במשתמש ויש לו לאן לפנות במקרה של שאלה?		